

Manglende partshøring i familieretssag

FOB nr. 88.118

Familieretsdirektoratet traf som klagemyndighed afgørelse om en ægtefælles underholdsbidrag. Direktoratets afgørelse hvilede på et andet bedømmelsesgrundlag end statsamtets.

Udtalt, at Familieretsdirektoratet burde have sikret sig, at klageren fik lejlighed til at fremsætte bemærkninger til sagen, således som den forelå efter inddragelsen af det nye bedømmelsesgrundlag.

Henstillet til Familieretsdirektoratet at træffe en ny afgørelse i sagen efter forudgående fornyet høring.

(J. nr. 1988-699-62).

A klagede over, at Familieretsdirektoratet havde ophævet Århus Statsamts afgørelse om at pålægge B at betale bidrag til hendes underhold. Det fremgik af sagens akter, at A og B ved bevilling af 4. januar 1984 var blevet separeret bl.a. på vilkår, at B skulle betale bidrag til A's underhold. A ønskede ikke på daværende tidspunkt fastsættelse af bidrag.

Under mægling den 5. februar 1985 i Århus Statsamt anmodede A om fastsættelse af bidrag fra den 1. februar 1985.

Ved Århus Rets dom af 19. juni 1985 blev A og B skilt bl.a. på vilkår, at B blev pålagt bidragspligt over for A i 2 år.

Den 29. august 1985 afslog statsamtet at imødekomme A's ansøgning om fastsættelse af bidrag. Statsamtet fandt, bl.a. på grundlag af en politirapport, der var optaget til sagen den 8. august 1985, at der bestod et sådant personligt og økonomisk fællesskab mellem A og C, at bidrag ikke kunne fastsættes. I en skrivelse af 31. januar 1986 meddelte Familieretsdirektoratet, at direktoratet ikke fandt grundlag for at ændre statsamtets afgørelse.

I skrivelse af 27. oktober 1986 ansøgte A statsamtet om at få fastsat bidrag til sit underhold. A henviste til, at hendes forhold til C var ophørt i oktober 1986. Ved resolution af 22. juni 1987 pålagde statsamtet B at betale 1.500 kr. om måneden i bidrag til A's underhold for perioden fra den 8. november 1986 til den 19. juni 1987, da bidragspligten bortfaldt. Statsamtet lagde ved afgørelsen vægt på, at det nu - på grundlag af en politirapport, der var optaget den 13. februar 1987 - ikke fandtes godtgjort, at A havde et økonomisk eller personligt interessellesskab med en anden mand. Udmålingen af bidraget var herefter sket under hensyn til oplysningerne om A's og B's økonomiske forhold.

B klagede til Familieretsdirektoratet over statsamtets afgørelse. Han bemærkede, at »det er størrelsen af det beløb, jeg skal betale, jeg vil klage over«. Som begrundelse henviste han til A's økonomiske forhold, som han redegjorde nærmere for.

Med skrivelse af 22. oktober 1987 forelagde Familieretsdirektoratet B's klage for A til eventuelle bemærkninger.

I skrivelse af 2. november 1987 fremsatte A bemærkninger til det af B anførte vedrørende hendes økonomiske forhold.

Familieretsdirektoratets afgørelse forelå i skrivelse af 22. december 1987. Direktoratet ophævede statsamtets afgørelse om fastsættelse af et månedligt underholdsbidrag. Som begrundelse for, at der ikke skulle fastsættes bidrag, anførte Familieretsdirektoratet i en skrivelse til B:

» ...

Ved fastsættelse af bidrag i medfør af § 50 kan der endvidere lægges vægt på, om der i en periode af en vis længere varighed ikke har været fastsat bidrag på grund af hustruens personlige og økonomiske interessellesskab med en anden mand.

Det fremgår af sagen, at De og (A) indgik ægteskab den 27. juli 1974.

Den 4. januar 1984 blev De og (A) separeret ved bevilling bl.a. på vilkår, at De havde pligt til at betale bidrag til (A's) underhold fra bevillingens dato.

(A) ansøgte ikke om bidrag til sit underhold i separationsperioden.

Den 19. juni 1985 blev De og (A) skilt ved dom bl.a. på vilkår, at De havde pligt til at betale bidrag til (A's) underhold i 2 år fra dommens dato.

Den 29. august 1985 meddelte Statsamtet afslag på en ansøgning fra (A) om fastsættelse af bidrag til hendes underhold. Statsamtet henviste i afgørelsen til, at der var et sådant personligt og økonomisk interessefællesskab mellem (A) og (C), at der ikke kunne fastsættes bidrag til (A's) underhold. Til brug for Statsamtets behandling af sagen havde (A) og (C) afgivet forklaring til politirapport. Det fremgår bl.a. af rapporten, at (A) og (C) havde kendt hinanden siden februar måned 1984.

Efter at (A) havde påklaget Statsamtets afgørelse af 29. august 1985 til Familieretsdirektoratet, meddelte direktoratet den 31. januar 1986, at man ikke fandt grundlag for at ændre Statsamtets afgørelse.

Ved skrivelse modtaget i Statsamtet den 3. november 1986 ansøgte (A) på ny om fastsættelse af bidrag til sit underhold. Til brug for behandlingen af sagen afgav (A) den 13. februar 1987 forklaring til politirapport. Det fremgår af politirapporten, at (A) og (C) ophævede deres forhold i oktober måned 1986.

(A) og (C) havde ellers planlagt at flytte sammen og at påbegynde selvstændig virksomhed. (A) og (C) havde inden ophævelsen af forholdet set på huse sammen, og (C) havde opsagt sin lejlighed. (A) og (C) havde sidste gang været sammen juleaften og på (D's) fødselsdag den 22. januar 1987.

Ved afgørelsen har Familieretsdirektoratet lagt vægt på disse forhold, og man har herved navnlig under hensyntagen til varigheden af Deres og (A's) ægteskab og af (A's) og (C's) personlige og økonomiske interessefællesskab ikke fundet, at der bør fastsættes bidrag til (A's) underhold.

... «

Den 4. marts 1988 sendte statsamtet efter anmodning A kopi af den seneste politirapport.

Jeg udtalte følgende i en skrivelse til A:

»Familieretsdirektoratets afgørelse om bidrag til Deres underhold er truffet efter ægteskabslovens § 50, stk. 2. Efter denne bestemmelse fastsættes bidragets størrelse under hensyn til, i hvilket omfang den, der ønsker bi-

drag, selv kan skaffe sig et efter sine livsvilkår tilstrækkeligt underhold, og hvorvidt den anden part efter sine økonomiske forhold og de øvrige omstændigheder formår at udrede bidrag. Der tages endvidere hensyn til ægteskabets varighed.

Efter praksis er myndighederne tilbageholdende med at fastsætte bidrag efter ophør af personligt og økonomisk interessefællesskab med en anden mand. Der lægges herved navnlig vægt på varigheden af det personlige og økonomiske interessefællesskab.

Denne praksis kan ikke give mig anledning til bemærkninger.

Afgørelsen af, om der på grund af personligt og økonomisk interessefællesskab af en vis længere varighed med en anden mand, ikke (på ny) bør fastsættes bidrag, beror inden for rammerne af den nævnte bestemmelse og omtalte administrative praksis på en skønsmæssigt præget vurdering. En sådan vurdering kan jeg efter de regler og den praksis, der gælder for min virksomhed, kun kritisere, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Sådanne særlige omstændigheder kan for eksempel være, at afgørelsen er truffet på et utilstrækkeligt oplysningsgrundlag eller i øvrigt lider af retlige mangler, der kan have haft betydning for afgørelsens indhold.

Ved min gennemgang af sagen har jeg hæftet mig ved, at Familieretsdirektoratets afgørelse hviler på et andet bedømmelsesgrundlag end statsamtets for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der som følge af samliv med en anden mand overhovedet skulle fastsættes bidrag. Statsamtet lagde vægt på oplysninger om, at forholdet mellem Dem og (C) var ophørt. Det fremgår ikke af statsamtets afgørelse, om amtet herudover skulle have vurderet sagen i lyset af den ovennævnte praksis vedrørende undladelse af at fastsætte bidrag, selv om samlivet med anden mand er ophørt. Denne praksis kom efter det oplyste først ind i billedet i forbindelse med Familieretsdirektoratets behandling af sagen, så vidt ses på Familieretsdirektoratets foranledning.

Det fremgår af brevvekslingen med Familieretsdirektoratet, at De ikke var - og ikke blev gjort - bekendt med den omtalte praksis, før Familieretsdirektoratets afgørelse forelå. Jeg henviser til, at (B's) klage til Familieretsdirektoratet, som De blev gjort bekendt med, alene drejede sig om størrelsen af bidraget, og til Deres svar herpå, der også udelukkende handlede om Deres og (B's) økonomiske situation.

Som det fremgår af Familieretsdirektoratets afgørelse, er oplysninger om parternes økonomi uden betydning, når sagen afgøres ud fra praksis med hensyn til undladelse af at fastsætte bidrag efter samliv med en anden mand. Afgørende i den forbindelse er oplysninger om varigheden af det personlige og økonomiske interessefællesskab med den anden mand. Familieretsdirektoratet lagde således vægt på politirapportens oplysninger om, at De og (C) »havde kendt hinanden« siden februar måned 1984.

Efter min opfattelse burde Familieretsdirektoratet havde sikret sig, at De fik lejlighed til at fremsætte bemærkninger til sagen, således som den forelå efter indførelsen af det nye (generelle) bedømmelsesgrundlag. Det kunne efter min mening ikke udelukkes, at De havde yderligere oplysninger af betydning for dette eller ønskede at præcisere, eventuelt korrigere, de oplysninger, som De tidligere havde givet til bl.a. politiet.

Familieretsdirektoratet burde således, inden det traf afgørelse, havde sendt Dem kopi af den i sagen foreliggende politirapport, med fremhævelse af de oplysninger, bl.a. om varigheden af Deres forhold til (C), som direktoratet agtede at lægge vægt på ved afgørelsen af, om der overhovedet skulle fastsættes bidrag.

Som begrundelse for mit standpunkt henviser jeg til bestemmelsen om partshøring i forvaltningslovens § 19. Høringspligten omfatter faktiske oplysninger, som er til ugunst for parten og som den pågældende ikke allerede véd er i myndighedens besiddelse. Det generelle bedømmelsesgrundlag, regler og praksis m.m. er ikke omfattet, herunder heller ikke et eventuelt nyt bedømmelsesgrundlag i klageinstansen. Hvis imidlertid det nye bedømmelsesgrundlag indebærer, at tidligere givne oplysninger til sagen får en anden betydning, således at oplysningerne, fra tidligere at være til fordel for parten eller være af uvæsentlig betydning, nu får væsentlig betydning til ugunst for parten, må forholdet efter min mening sidestilles med inddragelse af nye faktiske oplysninger. Konsekvensen må i almindelighed være, at der skal ske partshøring for så vidt angår disse oplysninger.

Jeg har gjort Familieretsdirektoratet bekendt med min opfattelse.

På det foreliggende grundlag er jeg ikke i stand til at vurdere, hvilken konkret betydning den manglende partshøring med hensyn til oplysningerne om varigheden af Deres samliv med (C) har haft for Familieretsdirektoratets afgørelse. Da det imidlertid efter min mening ikke kan udelukkes, at Familieretsdirektoratets afgørelse hviler på et fejlagtigt faktisk grundlag -

og da korrekt partshøring i almindelighed må opfattes som en væsentlig retssikkerhedsgaranti - har jeg samtidig hermed henstillet til Familieretsdirektoratet at træffe en ny afgørelse i sagen efter forudgående fornyet høring af Dem.

... «